

Õiguskantsler

Taavi Aas
Linnapea
Tallinna Linnavalitsus
lvpost@tallinnlv.ee

Meie 31.10.2018 nr 7-5/181376/1804653

Lauri Laats
Linnaosa vanem
Mustamäe Linnaosa Valitsus
mustamae@tallinnlv.ee

Eluruumi tagamine

Austatud Taavi Aas ja Lauri Laats

Õiguskantsleri poole pöördus [] murega, et tal ei ole eluaset.

Õiguskantslerile teadaolevalt pöördus avaldaja eluasememurega Tallinna linna poole juba 2016. aastal. 2018. aasta 1. veebruaril koostas linn avaldaja abivajaduse hindamise akti, märkides selles, et avaldaja vajab abi ja ta peaks pöörduma arsti (psühhiaatri) poole. Märtsis võttis linn avaldaja sotsiaalmajutusüksusesse majutamise järjekorda ning maikuus pakkus talle voodikohta sotsiaalmajutusüksuses. Kuna avaldaja ei soovinud teiste inimestega tuba jagada, loobus ta voodikohast sotsiaalmajutusüksuses ja esitas 4. juunil avalduse eluruumi saamiseks. Selles avalduses taotles ta nii sotsiaal- kui ka munitsipaaleluruumi ning põhjendas eluruumi vajadust sellega, et tal puudub elukoht, mistõttu ööbib []. 8. juunil võttis linn avaldaja arvele munitsipaaleluruumi taotlejana (teistel mõjuvatel sotsiaalsetel põhjustel) ja avaldaja on järjekorras 163. kohal.¹

Leian, et Tallinna linn on rikkunud avaldaja õigusi, kuna ei ole avaldaja abivajadust terviklikult hinnanud ega ole teinud kehtiva õiguse kohast otsust avaldaja abivajaduse ja abi andmise kohta. Kuigi linn on avaldaja sotsiaalmajutusüksuses voodikoha pakkumise ja eluruumi taotlejana arvele võtmise näol justkui hinnanud, et avaldaja vajab eluruumi, ei ole linn taganud avaldaja vajadustele vastavat eluruumi mõistliku aja jooksul.

[Sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 5 lõike 1 järgi peab kohalik omavalitsus rahvastikuregistri järgi tema territooriumil elavatele inimestele vajaduse korral pakkuma [sotsiaalteenuseid](#) (SHS 2. peatüki 2. jagu), sotsiaaltoetusi ja muud abi. Kui inimene palub hoolekandeabi, peab kohalik omavalitsus tema abivajadust terviklikult hindama ja selgitama välja, millist abi inimene vajab (SHS § 15). Seejärel tuleb kohalikul omavalitsusel analüüsida, missuguste meetmetega saaks

¹ Mustamäe Linnaosa Valitsuse 12.06.2018 kiri 2-1/227.

tema probleeme lahendada, pidades seejuures silmas, et abi andmisel peab esmajärjekorras lähtuma inimese vajadustest (SHS § 3 lg 1 p 1). Pärast abivajaduse hindamist peab kohalik omavalitsus tegema põhjendatud otsuse, milles on kirjas, millist abi ja kui palju inimene vajab. Otsus tuleb teha kümne tööpäeva jooksul ([sotsiaalseadustiku üldosa seaduse](#) § 25 lg 1). Abivajadusele vastav teenus tuleb tagada mõistliku aja jooksul.

Kui inimene pole võimeline enda vajadustele vastavat eluruumi tagama, peab omavalitsus sobiva eluruumi tagama talle sotsiaalteenusena (SHS § 41 jj). Avaldaja taotles linnalt ka sotsiaaleluruumi, kuid linna dokumentidest ei nähtu, miks avaldajat ei võetud arvele sotsiaaleluruumi vajajana ja kas avaldaja vajab eluruumi tagamise sotsiaalteenust või mitte. Ühise eluruumi kasutamise võimalust saab pakkuda ainult neile inimestele, kes soovivad ühes eluruumis elada (SHS § 43 lg 2). Kui avaldaja ei soovi teiste inimestega ühes eluruumis elada, ei saa seda talle ka pakkuda.

Sotsiaalteenuse osutamisel peab lähtuma inimese vajadustest, mitte kohaliku omavalitsuse võimalustest. Kui linnal ei ole munitsipaaleluruume pakkuda, tuleb linnal leida sobiv eluruum üüriturult (SHS eelnõu [seletuskiri](#), lk 40 jj). Riigikohus on leidnud, et eluruumi tagamise kohustus pole täidetud eluruumi taotlejate järjekorda võtmisega (10.04.2014 määrus asjas nr [3-3-1-91-13](#), p 21 jj). Linn peab looma abivajajale ka reaalse võimaluse eluaseme kasutamiseks.

Kohalik omavalitsus ei saa jätta abivajadust terviklikult hindamata ja otsust tegemata ka juhul, kui kohaliku omavalitsuse hinnangul vajab inimene psühhiaatrilist abi või erihoolekandeteenust. Psühhiaatrilise abi ja erihoolekandeteenuse taotlemine sõltub üldjuhul inimese enda tahtest ([psühhiaatrilise abi seaduse](#) § 3 lg 1, SHS § 70 lg 1). Võimalik, et avaldajale tuleb osutada ka tugiisikuteenust (SHS § 23 lg 1). Tugiisikul on võimalik avaldajat motiveerida ja juhendada.

Palun linnal hinnata terviklikult avaldaja abivajadust ning teha põhjendatud otsus, millist abi ta vajab. Kui avaldaja vajab kohe eluaset, palun tagada talle nõuetele vastav eluruum. Võimalusel andke paari nädala jooksul teada, mida olete avaldaja abistamiseks ette võtnud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise